

ACT-alliansen kräver att EU och dess medlemsstater vidtar rättighetsbaserade åtgärder för att möta flyktingkrisen

”Jag var hungrig och ni gav mig att äta, jag var törstig och ni gav mig att dricka, jag var hemlös och ni tog hand om mig. (Matt. 25:35)”

Sedan årsskiftet och fram till och med den 24 augusti har 267 000 flyktingar och migranter kommit till Europa, efter livsfarliga resor till havs och på land. Länder med svaga ekonomier tar emot den största andelen av de miljoner flyktingar som finns i världen, bland annat 4 miljoner syrier som flytt inom sitt närområde. UNHCR har betonat att de stora humanitära insatserna till stöd för flyktingar – såsom de för syriska flyktingar som befinner sig i Mellanöstern – är kraftigt underfinansierade.

Majoriteten av flyktingarna som beger sig mot Europa kommer från Syrien, Afghanistan, Eritrea, Irak och Somalia, och antalet fortsätter att öka snabbt. De flesta flyr från krig, konflikt eller förföljelse i hemlandet, men också på grund av försämrade villkor i många flyktingmottagande länder och transitländer som varken kan erbjuda säkerhet eller möjlighet att skapa sig en ny tillvaro. Avsaknaden av säkra och lagliga vägar till Europa tvingar dessa människor att ta risker och tvingar många att förlita sig på smugglare. De riskerar därmed att falla offer för människohandel och andra brott och de utsätter sig ofta för livsfara. UNHCR uppskattar att över 3 000 kvinnor, barn och män förlorade livet under 2014, enbart på Medelhavet.

Migration är en del av människans villkor och är oundvikligt i vår konfliktdrabbade värld. Därför måste utvecklandet av en enhetlig migrationspolicy för EU prioriteras, med full respekt för migranternas mänskliga rättigheter i enlighet med både internationell och regional lagstiftning.

Som religiöst grundade organisationer tror vi på okränkbarheten i den mänskliga värdigheten, tanken om det allmännas bästa, global solidaritet och främjande av ett samhälle som välkomnar främlingar. Medlemmarna i ACT-alliansen arbetar humanitärt i ursprungsländerna, exempelvis Syrien och Irak, i grannländer som Turkiet och Libanon, och dessutom i allt större utsträckning i transitländer som Grekland, Serbien och Ungern.

ACT-alliansen uppmanar EU att värna migranternas värdighet och rättigheter i krissituationer.¹ Vi delar övertygelsen att Europeiska unionens kärnvärden måste återspeglas i den dagliga politiken. EU:s och dess medlemsstaters svar på den aktuella flyktingkrisen måste styras av de värderingar som uttrycks i Lissabonfördraget, det vill säga solidaritet, respekt för de mänskliga rättigheterna och värnandet om rättsstaten.

EU:s medlemsstater är bundna av flera internationella rättsliga instrument² till skydd för flyktingar, som de har ratificerat, och den asylrätt som fastställts i EU-lagstiftningen (artikel 18 i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna).

Det är mot denna bakgrund som vi lämnar följande rekommendationer för att skapa säkra och lagliga vägar till skydd inom den Europeiska unionen:

Vi uppmanar EU och dess medlemsstater att omedelbart vidta följande åtgärder:

- Förstärka och upprätthålla samlade insatser för att rädda de migranternas och flyktingars liv som äventyras inom och utanför EU:s gränser samt öka kapaciteten för, företrädesvis civila, sök- och räddningsoperationer på Medelhavet.
- Inrätta och finansiera rätts säkra och pragmatiska lösningar vilka respekterar de skyddsökandes rättigheter och värdighet samt förbättra mottagningsförhållandena – åtminstone i linje med EU:s

¹¹https://info.brot-fuer-die-welt.de/sites/default/files/blog-downloads/act_alliance_call_migrants_in_crises.pdf

²Särskilt konventionen (1951) och protokollet (1967) om flyktingars rättsliga ställning.

miniminform³ – samt underlätta tillgång till asylprocessen, med full respekt för och i enlighet med de humanitära principerna samt internationell flyktingrätt och internationell lagstiftning kring mänskliga rättigheter.

- Inrätta fullgoda arrangemang för mottagning samt vidta policyåtgärder för att trygga säkerhet och skydd för ensamkommande barn, vilka i exempelvis Italien utgör åtta procent av alla flyktingar och migranter som kommit under 2015.
- Öka avsevärt antalet platser för vidarebosättning av flyktingar från olika krisområden till EU:s medlemsstater, i linje med UNHCR:s uppmaning att placera tio procent av de syriska flyktingarna utanför närområdet, genom en årlig minimikvot för vidarebosättning inom EU. EU:s medlemsstater måste presentera trovärdiga siffror som bevisar att de är beredda att dela på ansvaret för att skydda flyktingar, och EU kan – utöver finansiering – erbjuda expertis och samordningspolitik för att uppmuntra till åtaganden om ökat antal.
- Inrätta en rättvis och obligatorisk fördelning av ansvaret för flyktingmottagning mellan EU:s medlemsstater och för omflyttning och mottagning av flyktingar från Grekland, Ungern och Italien till andra av EU:s medlemsstater vilken sträcker sig längre än de åtaganden som gjordes i juli 2015.
- Upprätthålla regelbunden dialog och samarbete med det civila samhällets organisationer, kyrkor och andra religiösa organisationer vilka bidrar till att tillgodose omedelbara grundläggande behov, erbjuder juridisk rådgivning till asylsökande och övervakar situationen både i Europa och i krisområdena.

Vi uppmanar EU och dess medlemsstater att se över sin migrations- och asylnpolitik och att göra följande:

- Avskaffa visumkravet för flyktingar från krigsområden och diktaturer som Syrien och Eritrea. Majoriteten flyktingar får skyddsstatus så snart de anlant, men hindras från att resa säkert. Visumansökningar är besvärliga och omständliga, även för dem som har rätt att återförenas med sina familjer.
- Erbjud humanitära visum för flyktingar från krisområden med avstamp i diskussionen kring kommissionens förslag på en ny visumkodex⁴ med syfte att stärka skyddseffekten i befintliga regelverk.
- Säkerställa att asylansökningar granskas i det land som den asylsökande valt, och arbeta för ett ömsesidigt erkännande av positiva asylbeslut inom EU:s och Schengenområdets medlemsstater.
- I enlighet med EU:s direktiv om familjeåterförening⁵ öka flexibiliteten och erbjuda fler möjligheter till familjeåterförening för flyktingar.

Som komplement till de åtgärder som vidtagits inom Europa bör EU och dess medlemsstater öka stödet till hjälpinsatser och utvecklingsbistånd, inkluderande det som utförs av civilsamhällets organisationer, för att stärka flyktingars och migranternas återhämtningsförmåga och motståndskraft i och kring deras ursprungsländer. Finansiering av flyktingmottagning och bosättning i Europa ska inte ske på bekostnad av utvecklingsamarbete och budgetar för humanitärt bistånd utan bör finansieras utöver det officiella utvecklingsbiståndet (ODA).

EU:s medlemsstaters skyldighet att tillhandahålla skydd och asyl måste vara ett komplement till en aktiv utrikespolitik. Det behövs konkreta åtgärder inom utvecklingsarbetet, tillsammans med ursprungsländer och regioner, och med hela det internationella samfundet, för att komma till rätta med situationens grundorsaker och hitta politiska lösningar på krisen. Människor behöver säkerhet grundad på mänskliga rättigheter. Människor behöver en ekonomisk och social utveckling som erbjuder framtidshopp, särskilt för ungdomar. Detta bör vara huvudmålsättningarna för EU:s och medlemsstaternas satsningar i ursprungsländer och ursprungsregioner. Allt för att migration ska bli ett val och inte en nödvändighet.

³Rådets direktiv 2013/33/EU av den 26 juni 2013 om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd.

⁴Europeiska kommissionen, 1.4.2014: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om unionskodexen om viseringar (viseringskodex) (omarbetning), COM(2014) 164 final.

⁵Rådets direktiv 2003/86/EG av den 22 september 2003 om rätt till familjeåterförening (EUT L 251, 3.10.2003, s. 12).